

O jugovzhodni Istri bi bila prava umetnost podati enotno zgodovinsko sliko, ker ima tam skoro vsaka vasica svojo posebno preteklost in svojo posebno etniško individualnost. Ni torej le slučaj, da prinaša Erjavčeva brošura v prvi vrsti osebna opažanja, podprta s statistikami iz službenih avstrijskih virov; toda tudi v tem okviru nam je pisatelj spretno in pregledno predočil istrske prilike, sicer ne v njihovem razvoju, pač pa take, kot so danes. Pogrešamo pa karakterizacijo našega ljudstva, ki je v etnografskem pogledu prezanimivo. Če govori pisatelj o „majhnem, koščnem in žilavem Istrijanu“, ne velja to za celo področje od vzhoda do jugovzhoda, pač pa za nekatere dele tega ozemlja. Saj imamo n. pr. pri Pulju lahko rečemo v vsaki vasici druge tipe, ki se fizično in psihično razlikujejo: Dalmatince v Premanturi, Črnogorce v Peroju itd. Imena kažejo, da se je naselilo v Istro dokaj Srbov (Radoševići, Milanovići, Mirkovići itd.) Sicer pa ne more biti namen male študije, da nam opiše narodopisne umetnosti in folklorske zanimivosti Istre, s katerimi se je znanost do sedaj samo izjemoma bavila; dokler se vsestransko preiskavanje te pokrajine ne postavi na znanstveno bazo, dokler znanstvena metoda ne uredi osebnih opažanj in osebnega znanja v obliki vestno in izčrpno objavljenega gradiva, se bo v takih razpravah vedno pogrešalo to, kar je slučajno kakemu posamezniku znano in bo težko podati z razpravico kaj boljšega, ko nam je dal Erjavce. Na koncu naj samo opozorim na tiskarsko napako na strani 5: po statistiki leta 1910 ne šteje Istra 447.000, ampak 374.000 prebivavcev.

M. K.

Heine, Heinrich. Lirski intermeco. Preveo Aleksa Šantić. Predgovor od Marka Cara. Beograd—Sarajevo, J. Dj. Djurdjević, 1919. 48 str. 0·8 K (Mala biblioteka, 199).

V uvodu razpravlja Marko Car s prekipevajočo besedo o Heinejevi liriki in posebe „Lirskem intermezzu (1822-3)“, ki ga imenuje „najlepši zbornik ljubavnih pesama, što ga je, možda, ikad ljudska ruka napisala.“ So ljudje, med Nemci in drugod, ki jim ne prija ne duh Heinejevih pesni (haut goût, ki se čuti tudi v tej zbirki), ne vsiljivi način, kako razkazuje pesnik srčne bolečine. Izmed pesnikov po Goetheju se kosata nekako Heine in Mörike za prvenstvo.

Original šteje 71, prestava v sedanjem (tretjem) natisku 65 števil. Prevod se čita zelo gladko, saj je prelagatelj tudi sam pesnik. Toda pripomniti moram, da je vedno še v veljavi zlato pravilo, da mora prevajatelj presaditi ne samo misli svojega izvirnika, ampak tudi pri tem najstrožje obvarovati metrično obliko originala. Po Herderju je "glas (ton) in napev (melodična pot strasti)" bistvo lirske pesmi in mora zato biti izraženo v prevodu; A. W. Schlegel očita onim, ki kršijo to pravilo, "pesniško ubojstvo"; pri Stritarju najdem zastopano to načelo večkrat in odločno, n. pr. kjer razpravlja o Samhaberjevem prevodu Prešerna, ali o Koseskega prevodu Mazepe. V tem oziru je vzel prelagatelj svojo nalogo večkrat prelahko. Tako se glasi koj prva številka:

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen . . . . .

v našem prevodu:

U divnom mesecu maju,
Kad pupci svi šire nedra
U srcu mome se javi
Ljubav topla i vedra.

Z majhnim trudom, mislim, bi se dala v tem slučaju doseči originalova metrična oblika. Nočem množiti zgledov, nego priznam rajši, da se je pesnik vseeno potrudil večkrat in z lepim uspehom zadostil tudi tej zahtevi; primerjaj št. 9.: Na kril'ma pesme ove („Auf Flügeln des Gesanges“). Čudno se sliši prevod številke 49. (Aus alten Märchen winkt es Hervor mit weißer Hand), v prevodu št. 43 (Sve bajke stare snežna Ruka me maše...?!).

Tiskarska oprema (papir, tisk) je brez višjih pretenzij.

J. K.

Naši prevodi. Janko Tavzeš prevaja G. de Maupassanta „Contes du jour et de la nuit“, J. Mulaček pa je prevedel sledeča dela: F. Anstey: „The Brass Bottle“; W. Besant: „The Revolt of Man“; D. Blackmore: „Lorna Doone“; E. Bulwer: „The Last Days of Pompei“; F. Cooper: „The Last of the Mohicans“ (deloma); F. M. Crawford: „Via Crucis“; Ch. Dickens: „A Christmas Story in Prose“, „The Cricket on the Hearth“, „The Chimes“; Conan Doyle: „A Study in Scarlet“, „The Tragedy of the Korosko“; Geo. Elliot: „The Mill on the Floss“; R. Haggard: „She“, „Jess“; J. K. Jerome: „Idle Thoughts of an Idle Fellow“; D. Jerrold: „Mrs. Caudle's Curtain Letters“; R. Kipling: „The Jungle Book“, „The Second Jungle Book“; Fiona Macleod: „Wind an Wave“; J. H. Newman: „Callista“; Ouida: „Don Jesualdo“; E. A. Poe: „Weird (Fantastic Tales)“; R. H. Savage: „Prince Shamy's Wooing“; W. Scott: Ivanhoe (deloma)“; R. L. Stevenson: „Dr. Jekyll and Mr. Hide“; J. Swift: „Gullivers Travels“; M. Twain: „The Adventures of Tom Sawyer“; H. G. Wells: „The War in the Air“, „The World set free“.

== NOVE KNJIGE. ==

Uredništvo je prejelo v oceno sledeče knjige (z zvezdico (*) označene knjige so natisnjene v cirilici):

Jugoslovanska žena za narodno svobodo. Uredil Alrè. V Ljubljani, 1919. Izdala pisarna za zasedeno ozemlje. Tiskala in založila Zvezna tiskarna. 27. str.

Vladimir Levstik. Zapiski Tine Gramontove. V Ljubljani, 1919. Založila in izdala „Omladina.“ Natisnila „Zvezna tiskarna“ v Celju. 264 str. K 450.

M. K. Gregov. Kapljice za srca in možgane družini Slovencev, Hrvatov in Srbov za vporabo ob postnih dneh. Ljubljana, 1919. 30 str. 1 K.

Josip Jurčič. Spisi. Uredil Dr. Ivan Grafenauer. IV. zvezek. V Ljubljani 1919. Jugoslovanska knjigarna. 240 str. 10 K, vez. 14 K.

Knezova knjižnica. XXII. zvezek. V Ljubljani, 1918. „Slovenska Matica.“ 169 str.

Glonar Joža. Naš jezik. V Ljubljani 1919. Založba Omladine. 66 str. K 250

Stritarjeva antologija. Uredil in uvod napisal Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1919. Izdala in založila „Tiskovna zadruga.“ 247 str. 15 K.